

Låt inte corona hindra – gå till tandläkaren

Sveriges Tandläkarförbund: 70-plus ska känna sig trygga med att besöka tandvården

PUBLICERAD:SÖN 21 JUN 2020

Detta är en debattartikel. Det är skribenten som står för åsikterna som förs fram i texten, inte Aftonbladet.

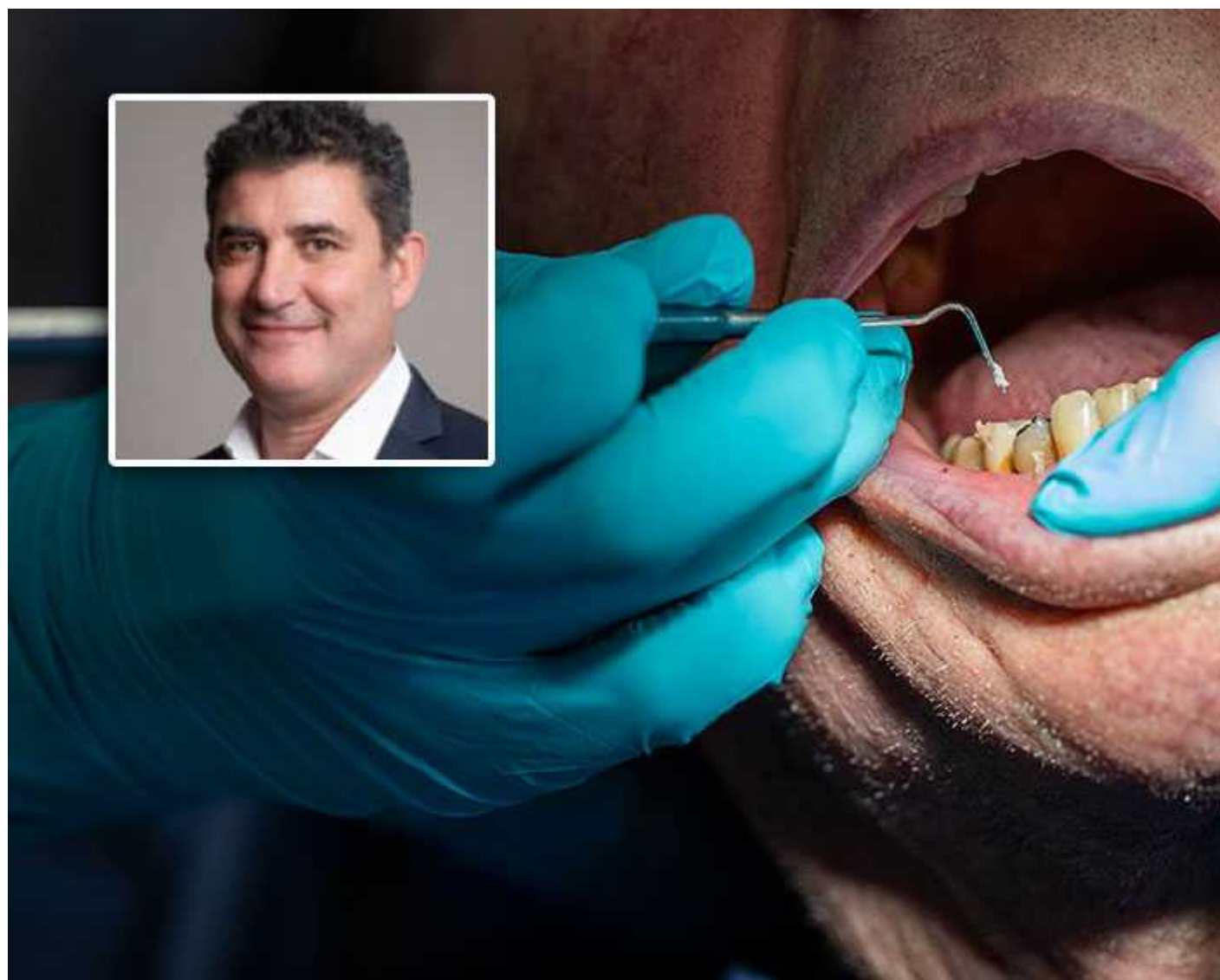

FOTO: TT

På lång sikt kan uppskjutna tandvårdsbesök leda till mer omfattande och kostsamma åtgärder. Det är också på längre sikt som de riktiga hälsoriskerna uppstår genom förlust av tänder, uppkomst av kroniska infektioner, skriver Chaim Zlotnik, Sveriges Tandläkarförbund.

DEBATT

DEBATT. Sedan covid-19 bröt ut i Sverige har patientbesöken i tandvården minskat drastiskt. Statistik från Försäkringskassan visar en minskning på nära en miljon besök – eller ungefär 40 procent – under perioden 16 mars till 14 juni, jämfört med förra året. Besöken i tandvården ökar nu sakta igen, vilket är positivt, även om besöken fortfarande ligger på en lägre nivå än år 2019.

En stor del av minskningen står gruppen 70-plus för. För 70-plussarna beror den avbrutna kontakten inte endast på myndigheternas uppmaning att stanna hemma. Vissa regioner har slutat kalla personer över 70 år, även om det nu börjar lätta. Därutöver har den uppsökande verksamheten i form av mobila tandvårdsteam avstannat på grund av besöksförbudet på äldreboenden.

Vi vill att gruppen 70-plus återigen ska känna sig trygga med att besöka tandläkaren. Som Tandläkarförbundet vill vi framhålla att tandläkarkåren i Sverige är mycket vana att hantera smitta i arbetet.

Det finns regelverk som tandläkare och tandläkarmottagningar är skyldiga att följa för att hantera risken för smittspridning. Dessa regelverk fanns på plats redan innan covid-19-pandemin bröt ut.

Vi vill därför framhålla att man som patient kan känna ett förtroende för sin tandläkare att vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra smitta. Den tryggheten ska finnas oavsett covid-19-pandemi eller inte.

Tandläkarlegitimationen är ett kvitto på att man som tandläkare har genomgått en gedigen utbildning och kan hantera allt från kariesinfektioner till smittspridning. Det finns i dag inget allmänt förbud eller ens riktlinje om att inte besöka tandläkaren för personer utan tecken på luftvägssymtom eller andra infektionssymtom. Det som finns är en rekommendation från Socialstyrelsen som säger att rutinundersökningar och viss planerad tandvård för patienter tillhörande riskgrupper kan skjutas upp.

Tandläkarförbundet vill här framhålla att det finns många sätt att organisera verksamheten för att särskilt värna om patienter i riskgrupperna. Ett sådant exempel är att inte låta patienter i riskgrupper uppehålla sig i väntrummet bland andra patienter – dessa patienter kan istället tas till ett enskilt rum.

I de fall man som patient inte känner sig trygg med transporten till tandläkaren, kan det avhjälpas genom att patienten får rätt att nyttja sjukresetaxi. Tandläkarförbundet efterfrågar också ett förtydligande från myndigheternas sida om att man som privatperson, oavsett ålder, uppmanas besöka tandläkaren när man får kallelse eller vid tandbesvär. Vi vet att regionerna vid behov ställer om sin verksamhet så att man på ett säkert sätt återigen kan behandla personer i riskgrupper.

Tandhälsan har på senare tid mer och mer kopplats till allmänhälsan och sambandet blir allt tydligare med stigande ålder. Vi vet att den största riskfaktorn för försämrad munhälsa är förlorad tandvårdskontakt.

Kortsiktigt innebär en bruten kontakt uppskjutna rutinundersökningar, framflyttade stödbehandlingar och avbrott i planerade behandlingar. Kontakten kan vara svår att återupprätta efter ett uppehåll och risken för att seniorer över 70 förlorar sin tandvårdskontakt ökar.

På lång sikt kan uppskjutna tandvårdsbesök leda till mer omfattande och kostsamma åtgärder. Det är också på längre sikt som de riktiga hälsoriskerna uppstår genom förlust av tänder, uppkomst av kroniska infektioner, tugg- och sväljsvårigheter samt ökad risk för undernäring. De regelbundna tandläkarbesöken utgör grunden för en hög kvalitet i tandvården och behöver värnas.

Chaim Zlotnik, förbundsordförande, Sveriges Tandläkarförbund